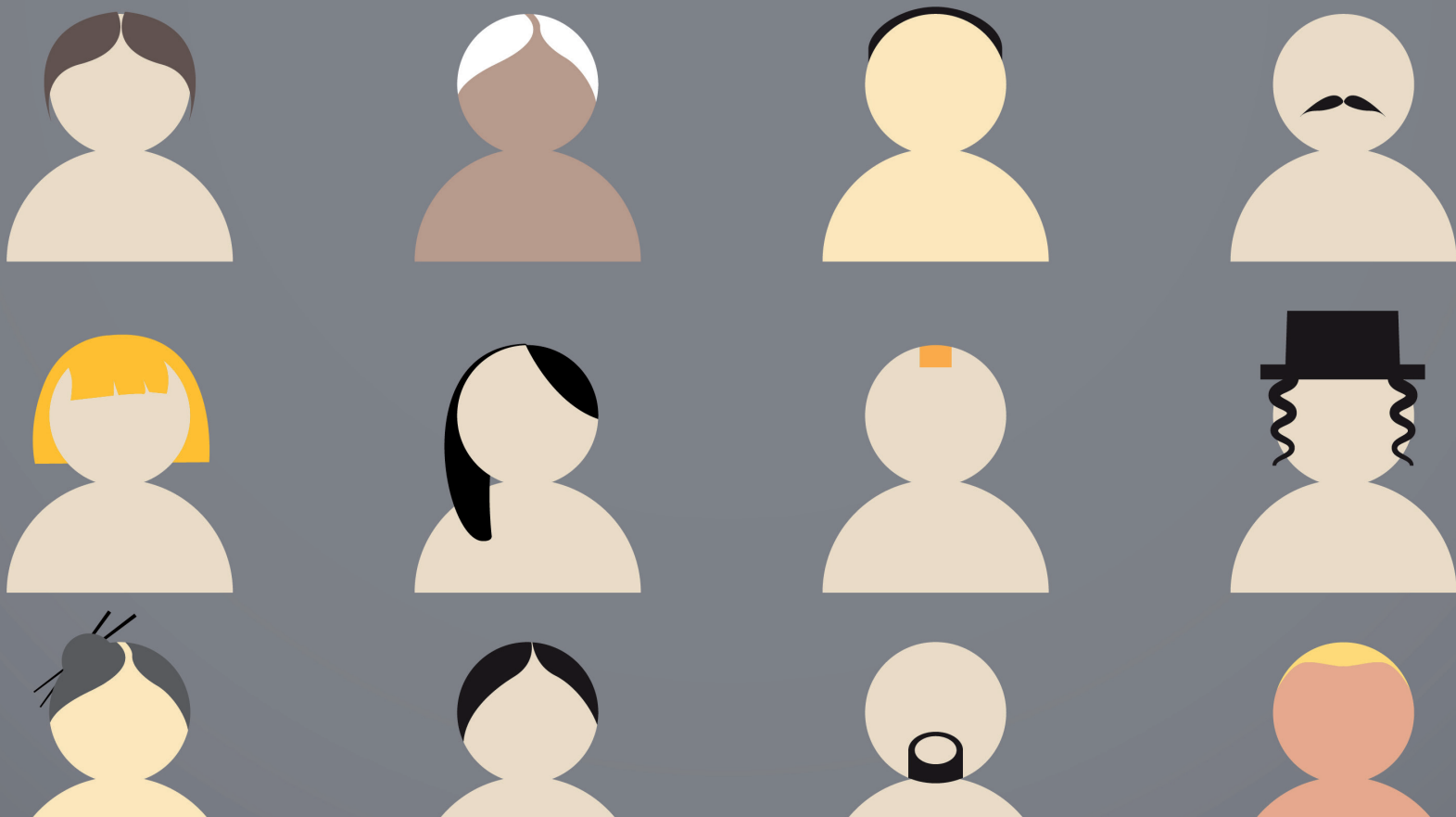

LOKALDEMOKRATI OG MEDBORBORGERSKAB PÅ ØSTERBRO

- et undervisningsmateriale til 7.-10. klasse på skoler på Østerbro.

Undervisningsmaterialet er udarbejdet for Østerbro Lokaludvalg af:
Peter Vestergaard & Rasmus Remvig
2015

LOKALDEMOKRATI OG MEDBORBORGERSKAB PÅ ØSTERBRO

- et undervisningsmateriale til 7.-10. klasse på skoler på Østerbro.

**Undervisningsmaterialet er udarbejdet for Østerbro Lokaludvalg af:
Peter Vestergaard & Rasmus Remvig
2015**

LOKALDEMOKRATI OG MEDBORGERSKAB

Introduktion

Demokrati kan praktiseres og forstås på mange forskellige måder.

Dette undervisningsmateriale retter sig mod det nære og lokale – det vi bevæger os i til hverdag uden måske at tænke nærmere over det.

For hvem bestemmer egentlig, hvornår lyset på fodboldbanen slukkes, hvor lange frikvartererne er, og om pengene skal gå til en løbehjulsbane i Fællesparken eller et springvand ved Trianglen? Hvad er lokaldemokrati egentlig for en størrelse, og betyder det overhovedet noget for dig og dine kammerater?

Med dette materiale er det håbet, at vi sammen kommer nærmere en besvarelse af disse spørgsmål.

Mål

- Eleven har viden om lokaldemokrati, og færdigheder til at indgå i lokalområdets byudvikling gennem medborgerinddragelse.
- Eleven kan redegøre for beslutningsprocesser lokalt på Østerbro, og kan anvende sin mulighed for medindflydelse til at føre idé til handling gennem de lokalpolitiske organer.
- Eleven har viden om og kan diskutere demokratiopfattelser og egne muligheder for deltagelse i demokratiet (Fælles forenklede Mål – samfundsfag)

Rammer

Forløb i 7.– 10. klasse over 6 x 2 lektioner inkl. én tur til Østerbro Lokaludvalg.

OBS !! Lærer: Aftal dag for besøg på Østerbro Lokaludvalg (modul 4) med Østerbro Lokaludvalgs sekretariat.

Evaluerings

Undervisningsforløbet afsluttes i modul 6 med evaluering – både internt til lærer og elevers egen brug, men også eksternt til Østerbro Lokaludvalg.

Kontaktoplysninger:

Østerbro Lokaludvalg Sekretariat

Mail: oesterbrolokaludvalg@okf.kk.dk

Web: www.oesterbrolokaludvalg.kk.dk

MODUL 1: DEMOKRATIOPFATTELSE

Demokratiet kan opfattes på forskellige måder.

Opfattelsen har indflydelse på, hvordan det er for den enkelte borger at leve i og være en del af demokratiet. Demokratiopfattelsen har samtidig indflydelse på, hvordan beslutninger træffes.

I nogle lande er der mange folkeafstemninger, og folket får dermed indflydelse på flere udvalgte enkeltsager. I andre lande er der primært parlamentsvalg, hvor folket vælger de politikere, der bestemmer for den næste periode – i mellemtiden høres folket gennem de politikere der repræsenterer dem.

Men demokratiske beslutningsprocesser foregår ikke kun på nationalt niveau – beslutninger og afgørelser der har stor indflydelse på vores omgivelser og hverdag træffes på alle niveauer – lige fra internationale klimamål til hvor familien skal rejse hen på sommerferie kan blive afgjort gennem en demokratisk beslutningsproces. Det er afgørende at være opmærksom på, hvilken form for demokratiopfattelse, der ligger til grund for beslutningen.

Man kan inden for de demokratiske spilleregler træffe beslutninger gennem:

- Direkte demokrati
- Repræsentativt demokrati
- Samtaledemokrati.

Inden I kigger nærmere på disse tre, skal I besvare nogle spørgsmål om jeres erfaringer med demokrati.

1.1 Gå i grupper tre og tre.

Besvar følgende refleksionsspørgsmål:

- Hvordan vil I beskrive begrebet demokrati?
- Hvornår har I sidst været med til at beslutte noget? Hvordan blev det besluttet?
- Hvornår har I sidst deltaget i en afstemning?
- Hvor bruges der demokratiske beslutningsprocesser? Nævn på så lavt og så højt niveau som muligt.
- Hvorfor bruges demokratiske beslutningsprocesser på så mange niveauer og i så mange sammenhænge?

1.2 Fortsæt i grupperne

1.2.1. Læs kort definition af de tre opfattelser:

Samtaledemokrati: Man taler sammen og finder en fælles løsning - frem for at stemme om tingene.

Repræsentativt demokrati: Borgerne vælger et mindretal (politikere) til at tage beslutninger for sig. Mindretallet tager beslutningerne for befolkningen.

Direkte demokrati: Alle beslutninger for styret bliver lagt ud til folkeafstemning.

1.2.2. Læs de tre cases – læg mærke til hvor og hvordan demokrati-opfattelserne kommer til udtryk.

CASE A:

Et forsvar for det repræsentative demokrati
Af Alf Ross

Det repræsentative demokratis ideologi hviler på en mere nøgtern vurdering af folkets evner og vilje.

Den umiddelbare folkeafgørelse er upålidelig, ikke blot fordi folket ofte på grund af uvidenhed, ustadighed og kortsynethed vil fejle i bedømmelsen af, hvad der tjener det dets ve, men også fordi flertallet ofte vil lade sig bestemme af uheldsvangre særinteresser på bekostning af et rimeligt hensyn til mindretallet.

Folkets opgave er derfor principielt ikke at lovgive, men at vælge en elite af tillidsmænd og førere, hvis opgave det skal være, bedre end folket selv umiddelbart ville kunne gøre det, med klogskab og ligelig hensyntagen at varetage alles interesser og lede folket mod de mål, der bedst stemmer med dets sande interesser og bestandige vilje.

Kilde: "Hvorfor demokrati?", Nyt Nordisk Forlag, 1946

CASE B:

"Christiania fungerer uden central styring. Alle beslutninger har været truffet i enighed i såkaldt konsensus-demokrati. Det betyder, at man aldrig har stemt om noget, men diskuteret til alle var enige.

Ved beslutninger truffet på denne måde tager det naturligvis længere tid at afgøre en sag, men på den anden side er der større opbakning bag beslutningerne da alle deltagende bliver hørt.

Konsensus-demokrati er altså det faktum, at alle skal være enige før beslutninger tages.

Det kræver stor diciplin af de deltagende i søgning efter fælles beslutninger

(også kaldet kompromisser) da en lille gruppe ellers ville kunne stoppe for enhver beslutning.

Kan vi tale om demokrati i det almindelige samfund i forbindelse med EU-afstemninger, der ender næsten fifty-fifty?

Er det demokrati, at en regering baserer sig på et flertal bestående af lige godt 50% af de valgte og holder resten af parlamentet uden for reel politisk indflydelse?

Er det demokratisk, at hver anden dansker går rundt og er utilfreds?

Konsensusdemokrati har en negativ klang, fordi det bruges i beskyldninger mod Christiania, men i mange ejer- og andelsboligforeninger, kunne man ikke drømme om at bruge andet end konsensusdemokrati.

Alt andet ville da give et uholdbart miljø, når man skal leve sammen til daglig."

Kilde: Christiania.org

CASE C:

Hvad er demokrati?
Af Hal Koch

I det store og hele findes der kun to veje til at finde denne løsning:

- 1) Man kan slås sig til rette, hvilket vil sige, at det bliver den stærkeres vilje der råder (...)
- 2) Man kan tale sig til rette, hvilket vil sige, at man gennem en samtale mellem de stridende parter søger at få sagen alsidig belyst, og at de samtalende parter virkelig bestræber sig for

– det må ikke glemmes – gennem samtalen at nå til en rigtigere og rimeligere forståelse af konfliktens problem.

Dette er demokrati. Det er samtalen (dialogen) og den gensidige forståelse og respekt, som er demokratiets væsen.

Hvis dette glipper, vil man uvægerligt falde tilbage til magtkampen.

Kilde: "Hvad er demokrati?", Gyldendal, 1945

CASE D:

I Schweiz har man direkte demokrati, som medfører at befolkningen afgør store beslutninger ved en folkeafstemning.

- Den schweiziske forbundsstat blev etableret i 1848
- Landets første direkte demokratiske folkeafstemning fandt sted i 1891
- Antallet af afstemninger er steget voldsomt de seneste 40 år
- I 2013 var der folkeafstemning om 11 spørgsmål, mens befolkningen året før tog stilling til 12 spørgsmål
- Der skal indsamles 100.000 gyldige underskrifter for at få et spørgsmål til afstemning
Der kan gå flere år fra underskrifterne er samlet ind, til der stemmes om spørgsmålet
- I de senere år har schweizerne blandt andet stemt om et nationalt rygeforbud, privatfinansiering af aborter, højere vejskatter og krav på seks ugers årlig ferie
- Valgdeltagelsen afhænger af de enkelte sager. I de sidste fem år har afstemningerne haft en valgdeltagelse mellem 35 og 55 procent, men valgdeltagelsen ligger typisk lidt over 40 procent
- Kvinderne i Schweiz fik først stemmeret i 1971, fordi det var mændene i det direkte demokrati, der skulle stemme om rettigheden. 34 procent stemte imod forslaget.

Kilder: Swissinfo, Bloomberg, Wikipedia

1.3 Match cases og demokratiopfattelser

Underviser markerer tre hjørner i lokalet. Hvert hjørne repræsenterer en demokratiopfattelse. Underviser trækker én af de fire cases efter tur.

Eleverne fordele sig i hjørnerne i lokalet efter hvilken demokratiopfattelse de tror den enkelte case hører til. Det gælder om at argumentere for hvorfor man står hvor man står.

Det er tilladt at flytte sig undervejs.

Opsummerende: Hvilke demokratiopfattelser hører til de fire cases?

Case A: _____

Case B: _____

Case C: _____

Case D: _____

1.4 Diskutér i plenum og notér fordele og ulemper

Direkte	Repræsentativt	Samtale
Fordele:	Fordele:	Fordele:
Ulemper:	Ulemper:	Ulemper:
Hvor praktiseres demokratiopfattelsen?		

MODUL 2: LOKALE BESLUTNINGSPROCESSER

Det kan være udfordrende at finde rundt i hvor beslutninger bliver truffet.

Tag udgangspunkt i diagrammet "Skolen i København" (bilag a) over hvem der bestemmer i forhold til din skolehverdag.

Undersøg sammen i klassen, eller i par, hvem der sidder hvor i diagrammet.

Fx. hvem sidder i elevrådet på skolen og hvem er børne- og ungeborgmester etc.

2.1. Klassesamtale

Besvar følgende spørgsmål sammen:

Hvem laver og kan ændre folkeskoleloven - fx. antal timer hver elev skal have skolen?

Hvis der er mange skoler i København, hvor eleverne oplever samme problemer - fx. ulækre toiletter.

Hvem kan gøre noget ved det?

Du og dine kammarater har fået en god idé, og vil gerne ændre noget i jeres lokalområde på Østerbro - fx. et sted hvor I kan spille basketball om aftenen. Hvem kan hjælpe jer videre?

I din klasse har klasselæreren udpeget to elevrådsrepræsentanter i klassen.

I har ikke været med til at beslutte det, og synes det er meget uretfærdigt.

Hvem går I til?

2.2. Fortsæt i grupper

A) Hvor besluttet hvad?

Tag udgangspunkt i "beslutningskortene" (bilag b), der findes bagerst i dette undervisningsmateriale.

Klip selv kortene ud fra arket.

B) I skal blande kortene og derefter trække et kort ad gangen og diskutere jer frem til hvor det besluttet. Der er ikke nødvendigvis kun ét rigtigt svar.

Når I har været igennem alle kortene, mødes I samlet i klassen igen.

2.3. Fælles opsamling i plenum

Hvad har øvelsen givet jer af refleksioner?

Hvad fandt I på selv at undersøge?

MODUL 3: FRA IDÉ TIL HANDLING I

I kender det sikkert. Der er rigtig mange ting der burde ændres, men I får ikke rigtig gjort så meget. Det er meget lettere at kritisere det der foregår på jeres skole eller i jeres lokalområde, og det nytter alligevel ikke noget. Eller gør det?

I skal arbejde med et lille værktøj vi kalder fremtidsværkstedet, der har tre faser. I hver fase skal I bruge tre forskellige farver, post-it eller hvad I lige har ved hånden.

3.1 Fremtidsværkstedet - fælles i klassen

Brug 10-15 min. på hver fase afhængigt af organisering og deltagerantal. Efter hver fase laves en kort lærerstyret opsamling.

KRITIKFASEN (rød post-it eller rød tusch)

I denne fase skal I skrive alt hvad der mangler og er galt på jeres skole og i jeres lokalområde på Østerbro. Ud med alt galden. Alt kan kritiseres. Vær sur!

DRØMMEFASEN (gul post-it eller gul tusch)

I denne fase er det forbudt at kritisere. Alt kan lade sig gøre! Tag dog stadig opgaven seriøst ellers går øvelsen lidt i kredsløb. Tag gerne udgangspunkt i det der blev skrevet i kritikfasen. Men husk: Ingen kritik - kun løsninger, også selvom de måske er lidt urealistiske. Hvad vil I gerne ændre?

REALISERINGSFASEN (grøn post-it eller grøn tusch)

I denne fase er det tid til at være lidt realistisk. Det kan godt være at nogle af idéerne er svære at realisere fra jeres drømmefase. Enten pga. det ikke kan lade sig gøre af økonomiske grunde, eller at det er en lidt for stor mundfuld trods alt.

Vælg de løsningsidéer I kan se jer selv arbejde med og fordel jer på de valgte projekter.

Husk grupperne, da I skal arbejde videre med projekterne i modul 5 og modul 6.

3.2. Valg af to projekter til fremlæggelse i modul 4

Efter fremtidsværkstedet vælger eleverne den demokratiopfattelse de vil bruge til at udvælge de to projekter til fremlæggelse på Østerbro Lokaludvalg.

Med andre ord: Hvordan vil I beslutte det? (Samtaledemokrati eller direkte demokrati?)

MODUL 4: BESØG PÅ ØSTERBRO LOKALUDVALG

Når I ankommer til Østerbro Lokaludvalg (ØLU) er programmet som følger:

A) En medarbejder fra ØLU fortæller jer om:

- udvalgets arbejde: tidligere og nuværende projekter
- hvorfor det giver mening at være aktiv i et lokaludvalg

B) Elevfremlæggelser af de to projekter

C) Hvad kan man som elev kan bruge ØLU til i forhold til projekterne?

D) Evt. spørgsmål og rundvisning.

MODUL 5: FRA IDÉ TIL HANDLING II

Eleverne arbejder videre med de projekter de valgte i modul 3.

I dette modul skal projektet finpudses og stå helt skarpt.

Til det bruges et andet værktøj SWOT.

Det går kort fortalt ud på at zoome ind på projektet, og gøre det endnu bedre end det var i forvejen.

5.1 SWOT

STYRKER I PRJEKTET- Strengths

Hvad er godt ved jeres projekt, og hvad taler til jeres fordel?

Hvad er I gode til internt i gruppen? Og hvordan kan andre og I selv få glæde af projektet?

SVAGHEDER I PROJEKTET - Weaknesses

Hvad er mindre godt ved jeres projekt, og hvad er der af mangler i gruppen, I kan gøre noget ved?

MULIGHEDER - Opportunities

Hvordan kan I få opbakning udefra til jeres projekt?

Har I tænkt jer at bruge Østerbro Lokaludvalg eller har I tænkt på om andre kan hjælpe jer?

TRUSLER – Threats

Hvilken modstand kan påvirke jeres projekt udefra?

Er der nogen der er modstandere af jeres projekt, og kan I ændre deres opfattelse?

5.2 Fortsæt i grupper

I skal nu udfylde SWOT-arket ud fra jeres projekt.

STYRKER	SVAGHEDER
MULIGHEDER	TRUSLER

5.3. Fremlæggelse af projekter

Jeres projekter skal fremlægges for de andre grupper i modul 6.

Hvordan I vil fremlægge projektet aftales med jeres lærer.

I kan fx. bruge Prezi, plancher, rollespil eller noget helt fjerde.

I fremlæggelsen skal det være tydeligt hvad jeres projekt går ud på, og hvordan I vil realisere det.

Alle i gruppen skal deltage i fremlæggelsen.

MODUL 6: FREMLÆGGELSE AF PROJEKTER OG EVALUERING

6.1 Fremlæggelse af projekter

Gruppearbejdet fra modul 5 afsluttes ved at grupperne fremlægger deres projekter for hinanden.

6.2 Evaluering

På nettet: Online spørgeskemaundersøgelse

Alle evaluerer individuelt spørgeskemaet og Østerbro Lokaludvalg modtager respons digitalt, som kan bruges til evaluering af projektet i lokaludvalget.

Link til online spørgeskema som alle besvarer (6 korte spørgsmål):

<https://da.surveymonkey.com/r/DY8Z3R3>

I klassen: 3-2-1

A) I skriver hver især ned: Tre gode ting ved forløbet, to mindre gode ting og én ting der kunne gøres bedre til en anden gang.

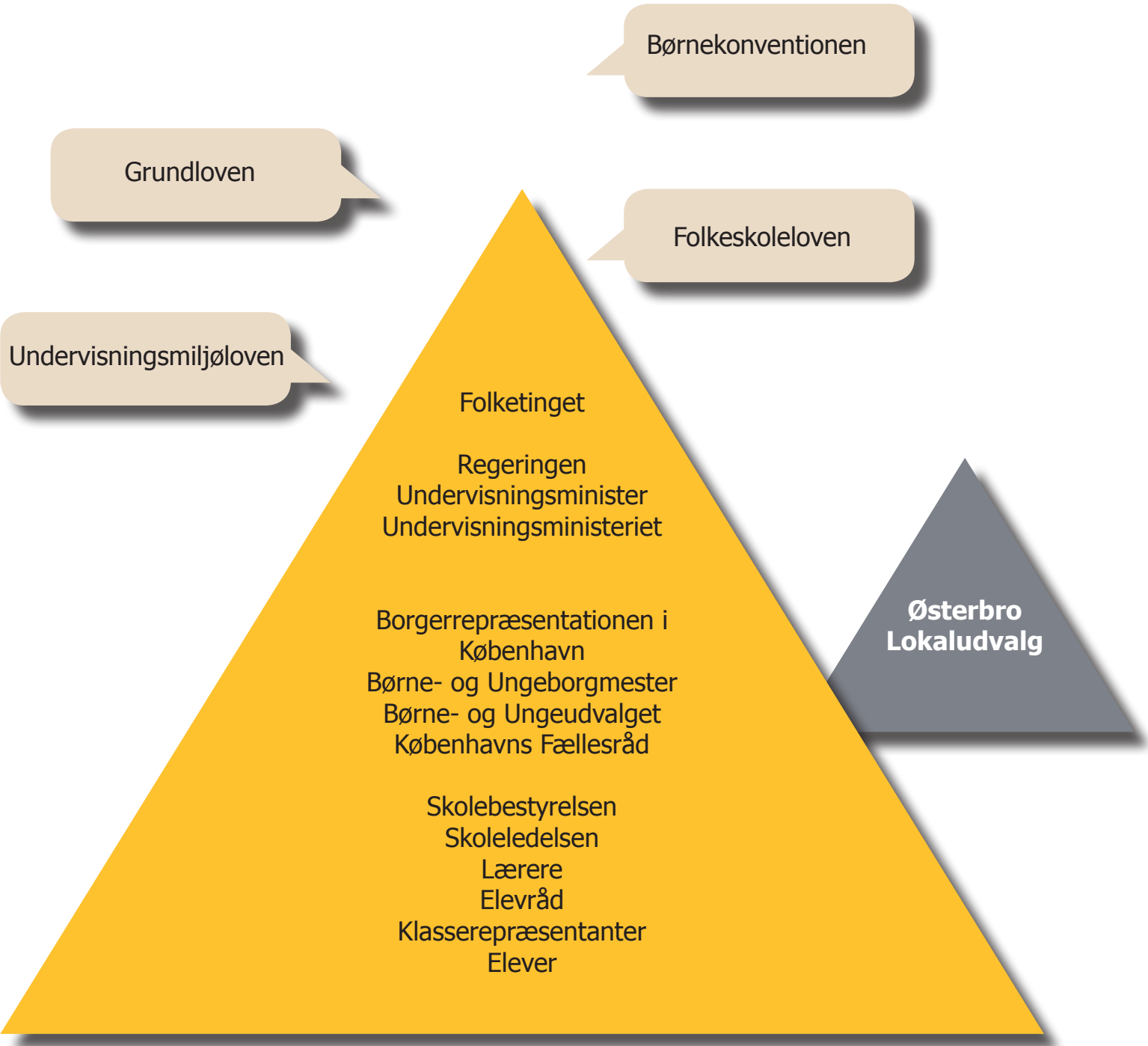
B) I mødes i grupperne fra fremlæggelserne. I skal nu diskutere hver deres punkter fra 3-2-1, og forsøge at finde frem til konsensus om at udvælge gruppens 3-2-1.

C) Fælles opsamling – hvad er grupperne kommet frem til?

I materialet har vi bl.a. ladet os inspirere af:

- "Hvad er demokrati?", Hal Koch, Gyldendal, 1945
- "Hvorfor demokrati?", Alf Ross, Nyt Nordisk Forlag, 1946
- "Sidste udkald – 5. Del: Demokrati i praksis", DUF 2003

BILAG 1 - skolen i København

BILAG 2 - Beslutningskort til opgave 2.1

Indholdet i frikvarterne	Om skolen skal have en kantine	Ret til et godt undervisningsmiljø
Hvilke lærere der bliver ansat	Hvor lejrturen går hen	Hvilke undervisningsmaterialer vi bruger i undervisningen
Ret til at have et elevråd	Hvor mange timer vi går i skole om ugen	Hvor langt frikvarter vi har
At man går til konfirmationsforberedelse i skoletiden	At man kan få fri uden for ferierne	Ret til at få valgt to elevrepræsentanter i skolebestyrelsen
Ret til at ytre sig	Pligt til at behandle hinanden ordentligt	Find selv på en
Ret til at blive hørt i sager, der vedrører én selv	Pligt til at rydde op efter sig selv	Hvilke valgfag der tilbydes
Pligt til at passe på skolens inventar og materialer	Ret til ikke at blive mobbet	Ret til at gå i skole
Find selv på en	Ret til medbestemmelse i undervisningen	Find selv på en
Om der skal bygges løbehjulsbaner i Fælledparken	Om der skal være blomsterbed langs Strandboulevarden	Hvordan vi skal håndtere regnvandet fra de store skybrud

